stoma+pzl_2_2008:maketa - radiologie 25.4.2008 8:28 Stránka 15
proLékaře.cz | 30.10.2026

Vzpomínka na profesora MUDr. Františka Neuwirtha (1895–1957)

V minulém roce uplynulo 50 let od smrti prof. Neuwirtha, zakladatele II. stomatologické kliniky lékařské fakulty v Praze a dlouholetého vedoucího redaktora našeho časopisu.

Rodák z moravských Malenovic (26. 8. 1895) promoval v Praze v prosinci 1918 a po roční službě v armádě na tehdejší Podkarpatské Rusi nastupuje na klinice prof. Jesenského. Současně působí i v nově vzniklém Státním ústavu pro zubní lékařství. V roce 1926 se stává docentem a ve Státním ústavu jako primář chirurgického oddělení vyučuje v postgraduální výuce budoucí zubní lékaře, od roku 1934 jako mimořádný profesor.

V květnových dnech roku 1945 se ujímá budování II. stomatologické kliniky v Praze a stává se jejím přednostou jako řádný profesor. Této klinice pak věnuje všechny své síly. Jako přednosta kliniky byl brzy pověřen i úkolem vybudovat na lékařské fakultě stomatologický směr. Významná byla i Neuwirthova činnost jako vedoucího redaktora našeho časopisu. V této době se ze Zubního lékařství stává Československá stomatologie.

Neuwirthovy publikace se zabývají otázkami cyst, osteomyelitid, plantací zubů. Experimentální zájem věnuje otázkám hojení pulpy. Svými pokusy vyvrátil mylně tradovaný názor, že otevřená pulpa je ztraceným orgánem. Spolu s histologem Wolfem studoval vliv sliny na remineralizaci skloviny.

O osobních vlastnostech prof. Neuwirtha máme svědectví jeho současníků. Prof. A. Jirásek napsal: „Byl-li Nessel zakladatelem zubního lékařství u nás, Jesenský jeho účinným a věcným propagátorem, stal se Neuwirth tvůrcem naší moderní stomatologie.“ Jeho spolupracovník doc. M. Sovadina ho charakterizuje takto: „Originální, intuitivní vědecký pracovník, talentovaný a pilný pisatel, zdravotník preventivního zaměření, stomatolog široké koncepce, vynikající oblíbený pedagog.“

Přítel a kolega z lékařské fakulty prof. Henner při oslavě Neuwirthových šedesátin napsal. „Kdo zná blíže Neuwirtha, musí jej obdivovat. S důvěrou a optimismem se jubilant může zahledět do perspektiv dalšího desetiletí.“

Optimistická předpověď prof. Hennera se nesplnila. Neuwirth nečekaně umírá 15. srpna 1957 ve věku 62 let.

Autor těchto řádků měl štěstí poznat profesora Neuwirtha při svých studiích. Byl mužem, který na každého zapůsobil svou osobností, přirozenou a přitom laskavou autoritou. Jeho přednášky se konaly vždy před zcela zaplněnou posluchárnou a za maximální pozornosti studentů. Byl nezáludným examinátorem, který měl pro studenty vždy pochopení.

Pro všechny, kdo ho poznali, zůstává nezapomenutelnou osobností.

Doc. MUDr. Otakar Brázda, CSc.